

-reč koje se slažu u veću reč nazivaju se **sureč ili klauzama**

-složene reč- sastoje se od dviju ili više sureč., a sureč. su dijelovi složene reč.

-glavna sureč- reč koja u svoje ustrojstvo prima drugu reč, ona je nadređena zavisnoj

-načini sklapanja složenih reč:

1. POVEZIVANJEM- nezavisno složene (koordinirane), povezuju se veznicima- sindetske reč

2. UVRŠTAVANJEM- zavisno složene- kada se jedna sureč uklapa u rečenično ustrojstvo druge sureč

3. NIZANJEM- nastaje rečenični niz, povezuju se zarezom- asindetske reč

UPUTA ili instrukcija- skup pravila za obavljanje kakva posla, za način ponašanja pri uporabi kakva sredstva, za način ponašanja u društvu... jedan od najstrožih tipova teksta, pojavljuje se isključivo kao objektivni tip teksta

-nezavisno složene reč dijele se po odnosu zavisne sureč prema dijelovima glavne

-sastavne reč=kopulativne- nez slož reč kojih se sadržaji sastavljaju, spajaju, nadovezuju

i- temeljni veznik, ima najšire sastavno značenje, povezuje sureč čija se radnja odvija istovremeno ili se radnja druge sureč odvija poslije radnje prethodne sureč, dolazi i u ulozu rečeničnog priloga isticanja

pa- znači isključivo poslijevremenost (radnja druge sureč događa se nakon radnje prve sureč

te- znači istovremenost i poslijevremenost radnje, dolazi u reč gdje se često upotrebljava i i to u posljednjoj reč

ni, niti- ni zamjenjuje i, i dolazi samo uz zanijekane predikate

-ne samo, ne samo da...nego i, no i, već i

-rastavne reč=disjunktivne- kod kojih se sadržaji sureč rastavljaju, odvajaju, ne povezuju

-suprotne=adverzativne- kod kojih se sadržaj jedne sureč suprotstavlja sadržaju druge sureč

-isključne=ekskluzivne, izuzetne- iz sadržaja jedne sureč isključuje se sadržaj druge

-zaključne=konkluzivne- sadržaj druge sureč daje se logički izvesti iz sadržaja prve sureč, sadržaj druge dolazi kao zaključak prve

-zavisno složene reč- reč u kojima se zavisna reč odnosi prema glavnoj kao jedan njezin član njezinog ustrojstva

-predikatna- zavisna sureč uvrštava se na mjesto imenske riječi imenskog predikata glavne sur

-upućivačke riječi kao što su **takav, ono, taj, onaj...** nemaju puno leksičko značenje nego čine cjelinu sa zavisnom reč

-subjektne- se po sadržaju koji se unosi u glavnu sureč dijele na **odnosne (koji, tko, što), izrične (da, gdje, kako)**-uz obezličene gl i **zavisno upitne (tko, koji, kamo)**

-objektne- odnosne (tko, što, koji, čiji, kakav, kolik), izrične (da, kako, gdje), zavisno upitne (kako, kad, što)

-priložne- zavisna se sureč odnosi prema glavnoj kao priložna oznaka prema predikatu

-atributne- zavisna se uvrštava na mjesto atributa uz neku imensku riječ u glavnoj sureč

-odnosne (koji, čiji, kakav, kolik), izrične (da, kako, neka), zavisno upitne (tko, što, koji, čiji, kakav, kako)

-odnosne=relacijske- kod kojih se zavisna sur pridružuje imenicama, zamjenicama, priložima, prijednložnim izrazima u glavnoj sureč i cijelim svojim sadržajem proširuje

svoj sadržaj. Vezničke riječi ne služe samo povezivanju zavisne s glavnom nego na neki način zamjenjuju riječ ili reč dio iz glavne sureč tj odnose se na dio glavne sureč

-mjesne=lokalne-mjesne su i one reč u kojima u glavnoj sureč stoji suodnosan (korelativan) zamjenički prilog: *tamo, dotle, ondje*

-vremenske=temporalne- **dok** izriče istovrmenost, a **pošto** prije, a **kad** sve troje -načinska=modalna-

-poredbena=komparativna- *kako, kao što...tako; što...to*

-uzročna=kauzalna

-posljedična=konsekutivna

-namjerna=finalna

-pogodbene=kondicionalne- **realne** (samo se navodi pod kojim uvjetom se može ostvariti radnja glavne sureč ali se ništa ne kazuje je li se taj uvjet ostvario- *ako, li, ukoliko*), **irealne** (u kojoj se navodi uvjet pod kojim se ne može ostvariti radnja glavne sureč- *da, da i, kad*) i **potencijalne ili moguće** (navodi se uvjet kao mogućnost da se ostvari sadržaj glavne sur- *ako, kad*)

-dopusne=koncesivne-uvijek se ističe suprotnost

UPRAVNI GOVOR- navođenje tuđeg govora upravo onako kako je izgovoren u obliku nez slož reč

NEUPRAVNI GOVOR- sadržaj tuđeg govora ne navodi se onako kako je izgovoren nego kao zav slož reč

SLOBODNI NEUPRAVNI GOVOR- tuđi govor prenosi se tako da se posve preuzme u vlastiti tzv.osobni neupravni govor

Uzeto sa :<http://www.salabahteri.tk/>

Email : salabahteri@hi.hinet.hr